

Føroyingafelagið á Fjóni:

Eingin hólisneyð — stórt hundrað limir

Karmurin um sambandið millum føroyingar á Fyn er Føroyingafelagið. Livið sjálvt í felagnum er lesandi ungdómurin í Odense, sum annaðhvørt friggjakkvöld hittist til samkomu í læntum hølum.

Føroyingafelagið hevur verið so heppið, at onkur felagslimur hevur havt samband við Deyvafelagið, ið eigur eini hús í Læssøgetu, har felagið altíð fær hølina til láns, um tey ikki verða nýtt til annað endamálið. So hetta vandamálið hava føroyingar á Fyn ikki at dragast við.

Á hesum samkomum verður ymiskt havt fyrí. Filmsýningar, kortspæl, skemtiligar spurnarkappingar, dunnur-spæl, har vinningarnir ofta eru avlop frá veitslum. Vanliga hevur felagið tvær veitslur árliga ella meira, onkuntíð undirhalda felagslimir við tónleiki, og annars verður eitt og annað havt á lofti.

Veitslurnar draga fólk

Tað eru serliga veitslurnar, ið draga fólk til sín. Fyri kortum var veitsla við fyrsta floks spiki og turrum fiski, og í vár høvdu vit eina veitslu við ræstum kjøti, og annars má sigast, felagslivið er gott.

Síðst í febrúar var Er-

lendur Patursson og heldur ein fyrilestur um Føroya søgu í nýggjari tíð, frá umleið 1850 til dagin í dag. Hetta var ein ógvuliga vel fagnaður fyrilestur, sum mangan hevur verið saknaður.

12. Mars skipaðu vit
fyri Grækarismessuhaldi
úti í einum skógi. Heldur
kælið var, men fitt av fólki
var kortini komið til stað-
ar.

Gott 100 limir

Føroyingafelagið hevur meira enn 100 limir, flestir føroyingar men annars danskir vinir. Til veitslurnar koma altíð 60—70 fólk, stundum fleiri, stundum færri.

Fjóröyngjafelagið á Fjóni er ikki nýtt. Miðskeiðis á önnri er ein litill býur ella eitt bygðarskapils, sum eitur Hesselager. Tað var her ið Gudmundur Bruun og aðrir høvdu eitt virkið felagsliv. Teir komu saman í Rottuffelluni í Svendborg, har eisini fleiri siglandi fjóröyngjar hava verið.

Nú er savningarstaður-
in Odense, og hjá flestum
fólki er hægligt at sleppa

frá húsum, annaðhvørt við bussum, tóki ella egn- um bili. Onkur býr í Ny- borg, onkur í Fåborg, onkur í Svendborg onkur á Norðurfyn, men tey flestu búgva tó um Oden- se-leiðina. Tó eru tað fleiri, sum koma frá Hús- arhaldsskúlanum í Skårup og Handarbeiðsskúlan- um í Kerteminde, har Amanda gamla helt til.

Gott ferðasamband

Hetta, at ferðasambandið til Føroya er so gott, og at ráðini týkja betri enn fyrr, ger ivaleyst tað, at lesandi føroyingar, sum munnu vera um helmingurin av felagnum, gera ikki tær stóru skreytirnar úteftir, sum vit kenna frá fyrr, serstakliga tá ið vit hugsa um stríðsárini.

Tó er það enn sum það var tá: Það er í Keyptmannahavn, teir eru ágrýtnastir við virksemi úteftir, t.d. skrivliga. Har hava teir jú Mentunargrunn Studentafelagsins, og har verður Oyggskeggin framleiddur.

Málslig avlaging

Her skal verða nortið eitt
sindur við málsligu stöð-
una, ið feroyskir lesandi
men eisini aðrir feroying-
ar, búsitandi í Danmørk,
eru í.

Öll frálæring fer fram á dónskum, sum kanska einki er at siga til. Allan dagin, allastaðni, mást tú málbera teg á dónskum, um hugsingur skal vera um, at onnur skulu skilja teg. Og tá ið tú óvart snávar, og t.d. sigur »faldt« í staðin fyri »væltede«, so siga teir »hvad behager«, áðrenn hálvátala er orð. Hetta er eitt salg av dansk-gering.

Hetta er tað, sum vit
siggja spegla sær í teim-
um ritum, ið útisetar
skriva. Føroya mál teirra
er avlagað, fátæksligt og
hálvdansk. Annars er
meiningin góð, teir tykj-
ast bara sum skarvur
tungulevsi.

Men orsökinn er ekki ein-
ans danska tilvera teirra.
Meginorsökinn til hessa
veikligu stöðu teirra, tá ið
teir skulu bera metingar
og hugarensli síni fram á
færoyskum, hon liggur í

Föröyum. Hon liggur hjá teimum lærarum, ið hava undirvist hesum dreingjum og gentum – í barnaskúlanum, (í heiminum), í elstu flokkunum og at enda í HF- og Studentaskúlanum. Tað er hetta grundarlagið, ið átti at verið lagt, men sum tíværið tykist vera so skivrisligt og visasligt, at so titt og knapt nakar ágangur kennist, so hoyknar hann ella hon fyri einum máli sum ti danska.

Og hetta batar ikki í
 longdini, tí her er vandi á
 ferð. Málið tolr ikki ta
 misrækt, ið her kemur tí
 sjóndar, tí retúr málsins
 eru alt ov ungar til tess
 Her eigur vend at koma í.
 Føroysku lærarnir eiga
 at taka sær um reiggi og
 reissa spurningin um hesa
 støðu, og bara nýta ein
 tíma til tað um ikki annað,
 á teimum landsfundum,
 tír hava, og liðið annað
 tosa um uttan lórhækk-
 ing. Víst skulu tír hava
 sømiliga løn, men tír eru
 um somu tíð næstir til at
 rætta henda hættilisiga
 skeivleikan og svik í frá-
 læringini í móðurmálin-
 um.

Men endamálið má vera, at so stórir partur av hægri útbúgving sum til ber fer fram í Føroyum. Og tað er ein politiskur spurningur. Men lærararnir í og lágu lærvistovnum kunnu skunda undir, at so verður.

Framtíðarynski

Hetta var so ein persónlig meting. Men tað man vera semja millum allar føroyingar her, at allar vitjanir av landsmonnum eru kærkomnar. Vit kunnu her nevna, at síðst í mai mánaði var sjónleikarabólkurin GRÍMA her og vitjaði við leikinum um Kópakonuna í Mikladali. Tey vórðu væl fegnað, útúrslitið var gott.

Men serliga kundu færingar á Fjóni hugsað sær vitjanir millum feløg íni, fyrst og fremst tey í Keyppannahavn og Århus, við einum og øðrum.

Vit kunnu her nevna tað frálíka minningarhald, sum universitetsbókasavníð í Odense skipaði fyri í sambandi við, at tað 25. september vóru liðin 150 ár síðan bókasavn

A black and white photograph of a woman with short, dark, curly hair. She is looking down and smoking a pipe. The image is grainy and has a high-contrast, somewhat somber tone.

Jákup í Skemmuni skrivar úr Odense

varð sett á stovn í Føroyum. Har vóru nógvir færoyingar samankomnir at lýða á røður, ið Hans Bekker-Nielsen, professori, Jakob Nielsen, útvarðsmaður, Óle Jacobsen, magistrari og Jóhan Nielsen, fólkatingsmaður o.a. hildu.

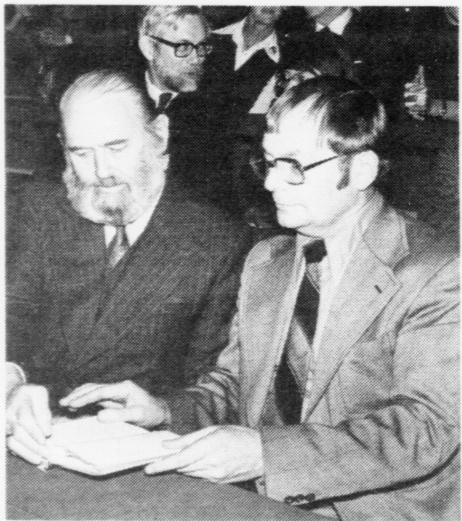
Seinni um kveldið skipaði Føroyingafelagið fyrilítlari veitslu. Har takkaði Sverri Egholm landsbókasavnsins vegna fyrirtann heiður, savninum og Føroyum varð sýndur við hesum stórtingna minningarhaldi.

um dagin hevði róst sum so einastandandi, at politikkarar komu langvegis frá at seta seg inn í hesa fráluku lóg, var eitt talandi dømi um henda danska vælvildarpolitikkk. Føroyingar kundu yvirtaka næstan hvat tað skuldi vera – men yvirtøku sjálvsagt bert tað sum kostaði lítið og einki! Sum t.d. bókasavnsarbeiði, helt hann spjella fyri.

Tað finnast eingi hagtöl viðvíkjandi hvussu mangir færoyingar búgva í Danmark ella hvussu mangir danir búgva í Færoyum. Takka verið heimastýrslóginu eru vit spard fyrri slíkt stríð. Ti juridiskt finnst ikki ein dani í Færoyum og ikki ein færoyingur í Danmark. Tá ið 09. hr. Jensen úr Rynkeby flytur til Færoya verður hann færoyingur í somu løtu, hann setur fótin á klettarnar. Sumuleiðis verður Jákup í Skemmuni fullgóður dani, tá hann flytir til Odense. Juridiskt altso. Hvat vit kenna okkum sum er heimastýrslógin viðvíkjandi. Tað er romantiskur tjóðskapur – og slíkt er ónærsligt orð í dag.

Hóast tað fáast føroyingar framvegis við at halda upp á sín tjóðskap. Teir hava síni føroyingafeløg í Odense, Keyptmanahavn og aðra staðni í Danmark. Tilsvarandi dansk feløg í Føroyum finnast ikki. TEY

Framhald á síðu 22

Frá hátíðarhaldi í Odense. Emil Thomsen og Sverri Eg-
holm